

HVĚZDÁRNA v Rokycanech

Vrací se Jupiterův jižní pás?

Již před několika měsíci jste byli prostřednictvím www stránek Hvězdárny v Rokycanech a v tištěné podobě v Astronomických informacích upozorněni na neobvyklou změnu vzhledu planety Jupiter. Není vyloučeno, že se podle očekávání situace v nejbližších dnech a týdnech vrátí do obvyklého pořádku.

Když došlo ke zmizení hlavního jižního pásu Jupiterovy atmosféry, vyzývali profesionální astronomové ke spolupráci spočívající v hlídání změn v atmosféře obří planety astronomy amatéry. Nyní se snad zdá, že se práce na hlídání Jupitera, do níž se zapojila řada bezejmenných zájemců o astronomii, vyplatila.

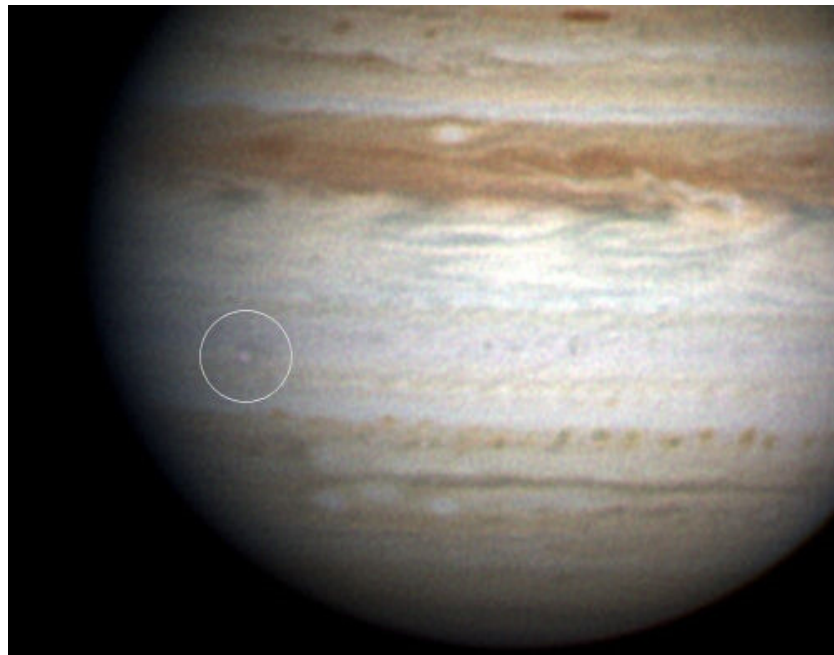
Je možné, že právě nyní, po měsících klidu, se začíná jižní rovníková zóna Jupiterovy atmosféry vracet. V oblasti SEB (South Equatorial Belt) totiž Christopher Go (Filipíny) zachytil na snímku pořízeném jeho zrcadlovým dalekohledem Celestron C11 9. listopadu 2010 určitý neklid právě na tom správném místě na jih od rovníku planety. Na záběru je zřetelně vidět drobná bílá oblast (v bílém kroužku). To se sice nezdá být ničím významným, ale právě takovouto aktivitou by podle očekávání odborníků měla začít obnova SEB. Drobná porucha v horní atmosféře snad ohlašuje mnohem větší počet aktivních vírů, které se začnou objevovat podél celého pásu, aby se následně spojily v uzavřený stále narůstající prstenec. Konečným výsledkem by pak měla být celková obnova známého a typického pásu na tváři Jupitera.

Následná pozorování provedená astronomy ve Spojených státech, Japonsku a na Filipínách potvrdila přítomnost světlé skvrnky a nejen to, hovoří o jejím rychlém zjasňování a aktivitě. Při sledování z 11.

11. se skutečně ukázalo, že oblast se překotně rozvíjí a je již nejnápadnějším bodem celé planety, a to navíc ve velice širokém rozsahu pásem od infračervených až po ultrafialové vlny.

„Tuto aktivní oblast lze téměř s jistotou označit za prvotní projev oživení celého jižního pásu Jupitera,“ říká šéf sekce pro sledování Jupitera Britské astronomické společnosti. Podle našich zkušeností z předešlých obdobných situací by znovuobjevení se SEB mělo být velice okázalé. V následujících třech měsících lze tedy očekávat rychlé a působivé změny ve vzhledu planety.

Je tedy velice žádoucí co nejdetailněji v následujícím období zmapovat vývoj událostí, k čemuž mohou v nemalé míře přispět i snímky planety pořízené zkušenými astrofotografy amatéry.

Karel HALÍŘ
Hvězdárna v Rokycanech